

HET LOZE VISSERTJE – DES WINTERS ALS HET REGENT -

<p>Tekst:</p>	<p>Prudentius Joannes Maria (Prudens) van Duyse (Dendermonde, 17 september 1804 - Gent, 13 november 1859) was een voorvechter van de Nederlandse taal, auteur van een omvangrijk oeuvre (dichtwerk, geschiedenis, essays) en vanaf 1838 stadsarchivaris van Gent.</p> <p>Van Duyse studeerde filosofie in Gent en in Leuven, begon zijn loopbaan als notarisklerk in Laken, maar studeerde daarna rechten aan de Universiteit Gent, waar hij in 1832 promoveerde tot doctor in de rechten.</p> <p>Hij schreef aanvankelijk zogenoemde nationale dichtkunst, maar zijn echte debuut maakte hij in 1829 met het gedicht 'Lofdicht op de Nederlandsche taal'. De Belgische Revolutie was bij hem als orangist niet welkom en hij week een tijdje uit naar Noord-Nederland, waar hij deel uitmaakte van de redactie van de Journal de La Haye, een krant die de politiek van koning Willem tegenover de zuidelijke separatisten steunde . Na zijn terugkeer liet hij zich, samen met zijn vrienden en stadgenoten, de gebroeders Leon en Gustave de Burbure de Wesembeek bij herhaling opmerken als orangist en ontsnapte hij ternauwernood aan veroordelingen. Na de erkenning van de scheiding (Verdrag van Londen (1839)) legde hij zich ook neer bij het koninkrijk België en droomde hij van een grote toekomst voor zijn land.</p> <p>Hij publiceerde zijn meest gewaardeerde gedichten in de bloemlezingen 'Het Klaverblad' en 'Nazomer'. Van Duyse schreef vooral 'vaderlandslievende' poëzie en schetsen uit het Vlaamse volksleven in een plechtstatige en hoogdravende stijl. Van Duyse vertaalde ook uit het Latijn, Oudnoors en Oudhoogduits. Zijn Verhandeling over den Nederlandschen dichtbouw werd in 1851 bekroond. In 1860 werd hem postuum de vijfjaarlijkse Staatsprijs voor de Vlaamse letterkunde toegekend.</p> <p>Hij is de vader van musicoloog Florimond van Duyse.</p> <p>Als mede-oprichter in 1836 van het genootschap 'De tael is gansch het Volk' gaf hij een belangrijke impuls aan de Vlaamse Beweging.</p> <p>Hij nam actief deel aan de polemieken rond het invoeren van de commissiespelling (1839-1842). Hij was stichtend lid van het 'Vlaemsch Gezelschap' (1846) en was redacteur van 'De Eendragt' (1846).</p> <p>In 1846 richtte hij samen met Etienne Evarist Van Maldeghem het Vlaemsch-Duitsch Zangverbond op te Brussel, dat in de daaropvolgende paar jaar zowel in Brussel als in Keulen zangfeesten organiseerde met Vlaamse en Duitstalige liederen.</p> <p>In 1849 richtte hij mee het 'Nederlandsch Taal- en Letterkundig Congres' op.</p> <p>In 1893 werd in Dendermonde een standbeeld voor Van Duyse onthuld nabij zijn geboortehuis. Het is een beeld door Godfried Devreese op een sokkel van Victor Horta. Er is ook een Prudens Van Duysestraat in Dendermonde en een Prudens Van Duyseplein in Gent.</p>
<p>Componist:</p>	<p>De componist van de melodie van dit lied wordt nergens vermeld.</p>
<p>Achtergrond-informatie:</p>	<p>Het loze vissertje is een volksliedje dat al vermeld stond in het in Amsterdam uitgegeven Oude en nieuwe Hollandse Boeren Lietjes en Contredansen uit 1709. Ongeveer anderhalve</p>

eeuw later werd het opgeschreven door de Vlaamse schrijver-dichter Prudens van Duyse (1804-1859).

Het liedje gaat over een visser die een molen passeert en daar een molenarinetje in de deur drie kussen moet geven. Vanouds werd een molenarin niet als zeer zedig beschouwd.

Des winters als het regent
dan zijn de paadjes diep, ja diep
dan komt dat loose visschertje
al visschen inne dat riet
met zijne rijfstock, met zijne strijckstock
met zijne lapsack, met zijne knapzack
met zijne leere, van diredomdeere
met zijne leere leersjes aan

In het refrein worden vier voorwerpen genoemd die de visser bij zich heeft en het kan geen toeval zijn dat het gaat op twee stokken en twee zakken. Men vermoedt dat daarmee tersluiks verwezen wordt naar de geslachtsorganen van de visser, die hij bij een bezoek aan de molenarin goed kan gebruiken.

Een rijf is een geweer; het woord is bekend uit het Engelse woord rifle. Rijfstock wordt gezegd omdat het geweer stokvormig is (geweerstok dus), maar er kan ook een stok worden bedoeld om het geweer te laden.

Een strijkstock dient om de inhoud van een maatvat af te strijken.

Een lapzak is een drinkzak. Ook mogelijk is dat hij klein gereedschap bevat.

Een knapzak bevat proviand.

Het liedje kent diverse uitvoeringen, vooral in het Vlaams. Petra De Steur had er in België in 1991 een top 10-hit mee (Het looze visschertje). Zij zong het voor een televisieprogramma van VTM. Het was niet de bedoeling het als single uit te brengen, maar er kwam onverwachts veel vraag naar. Ook de mp3-variant vond grif aftrek.

In 1902 werd onder leiding van koning Leopold II in Oostende een koor opgezet. Het kreeg de Franse naam Chorale des Pêcheurs en in 1910 werd de naam veranderd in Het Loze Vissertje. Het koor trad herhaalde malen op in het Koninklijk Paleis in Oostende voor de gasten van de koning en in het Kursaal. In de Eerste Wereldoorlog werden alle activiteiten stopgezet, totdat in 1928 op initiatief van Emiel Vroome, schepen van de stad, het koor nieuw leven werd ingeblazen. In 1981 werd het koor stilgelegd.